

Terugmeldingen 2005-2.

Gerrit Speek

Vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attendering via e-mail) van uw memorabele melding is altijd van harte welkom. Terugmeldingen van vogels met Nederlandse ringen en/of vogels gevonden in Nederland die om de één of andere reden bijzonder zijn. S.v.p. niet een vijf jaar oude Zilvermeeuw. Uw hulp voor deze rubriek wordt erg op prijs gesteld, omdat wij niet de gelegenheid hebben alle terugmeldingen stuk voor stuk te bezien.

Torenavalk, *Falco tinnunculus*, Arnhem .3577185

Geringd als pull op 14 juli 2001 in Heinekenszand (Zld.) door A. Joosse. Vers dood gevonden op 8 november 2001 in Line, Rogaland, Noorwegen. Van de 1896 terugmeldingen van in Nederland geringde vogels wordt 98% teruggemeld uit Denemarken, Duitsland, Nederland, België en Frankrijk. Een handvol uit Spanje en Marokko en dit is de vijfde uit Noorwegen.

Slechtvalk, *Falco peregrinus*, Arnhem NLA .6100413

Geringd als nestjong, vrouw op de Maasvlakte op 10 juni 2000 door P. van Geneijgen. Het ringnummer werd afgelezen (de kleurringen merkwaardigerwijs niet) bij de broedende vogel op 28 mei 2002 in Wloclawek, Polen. Een beetje opvallend is het wel dat een in Nederland geboren jong in Polen gaat broeden. Je verwacht dat eerder andersom, trek in een zuidelijke of zuidwestelijke richting. In Frankrijk zullen vast wel slechtvalken voorkomen, maar daar hebben we nog nooit een terugmelding van gekregen. De melding was een beetje een toevalstreffer want de vogel was zo vriendelijk te gaan broeden in een nestkast waar een videocamera hing.

Kievit, *Vanellus vanellus*, ringnr. Arnhem .1234997

Geringd als nestjong op 30 mei 1992 te Kampen door C. van den Berg. Gepakt, ring afgenomen op 15 mei 1997 op de Maldives (eilandengroep in de Indische Oceaan, een paar honderd kilometer ten zuidwesten van Sri Lanka). Toe we een paar maanden geleden deze terugmelding op het VT binnen kregen geleden "fronsten we de wenkbrauwen". De eerste en tweede reactie was "dat kan niet". Dus schreven we de melder om meer informatie te verkrijgen. Hij antwoordde binnen een paar weken en dat antwoord zag er logisch uit: hij was op vakantie op de Malidiven, maakte melding van een vogel, verontschuldigde zich dat de ring zo lang in zijn tas had gezeten. Hij zag voor z'n ogen dat de vogel ergens in zat beklemd. Hij heeft 'm bevrijd, de ring afgenomen en de vogel weer losgelaten.

Tureluur, *Tringa totanus*, ringnr. ESI-ICONA .3088445

Geringd als na 2^e kj op 11 april 1992 bij Zaragosa, Spanje. Het ringnummer werd afgelezen door de heer De Graaf op 4 juli 2004 te Den Helder. Dat is niet zo vreemd natuurlijk omdat in Nederland geboren tureluurs via de Atlantische kust wegtrekken tot ver in Afrika. Maar het aantal in Spanje geringde tureluurs welke in Nederland werden teruggemeld kan letterlijk op de vingers van twee handen worden geteld.

Kleine Mantelmeeuw, *Larus fuscus*, Arnhem .5410809 & Arnhem .5410991

Beide vogels zijn geringd in het kader van het RAS-project aan Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen op Industrierrein Moerdijk (Noord-Brabant) door R.-J. Buijs. Naast de additionele metalen ring worden deze projectvogels eveneens uitgerust met een gekleurde potring met inscriptie. Dankzij deze kleurringen kreeg Roland-Jan afgelopen winter twee leuke terugmeldingen uit de winterkwartieren: .5410991 (geringd in een kolonie als adult man op 6 mei 2004 broedend op 3 eieren) werd op 8, 11 en 12 december 2004

afgelezen door Bob Loos nabij Iwik (national park Banc d'Arguin) in Mauritanië op maar liefst 3.679 km afstand.

.5410809 (geringd als nestjong op 9 juni 2003) werd door Barbara van de Molen en Leon Kelder in Gambia bij Tanji (Pelican Island) op 23 februari 2005 waargenomen in een groep Kleine Mantelmeeuwen op maar liefst 4.678 km van de geboortegrond.

Kerkuil, *Tyto alba*, ringnr. Arnhem .5375914

Geringd als nestjong op 16 juni 2004 te Oosterland (Zld.) door M. van 't Hof. Vers dood gevonden als verkeersslachtoffer op 17 november 2004 in de provincie Murcia te Spanje. Afgelegde afstand 1673 kilometer na slechts 154 dagen. Opmerkelijk. Vogels die als nestjong zijn geringd vertonen wel iets zwerfgedrag. Het merendeel daarvan wordt teruggemeld uit België, Frankrijk en Duitsland. Slechts acht terugmeldingen zijn er van Kerkuilen welke als nestjong zijn geringd en die op grotere afstand dan 1000 kilometer zijn teruggemeld: die van 1007 km, 1071 km, en 1113 km afstand kwamen uit Frankrijk, 1250 km uit Joegoslavië, 1341 km en 1530 km kwamen uit Rusland, 1470 km en 1673 km werden teruggemeld uit Spanje.

Kerkuil, *Tyto alba*, ringnr. Arnhem .5320638

Nog een uitzondering die de regel bevestigt dat kerkuilen niet ver weg trekken. Geringd als pull door VRS Zwarte Meer op 12 juni 2003 op het Kampereiland. Verkeersslachtoffer (zijn er andere doodsoorzaken voor een Kerkuil ?) op 6 juni 2004 op de autoweg bij Landshut, Niederbayern, Duitsland. Afgelegde afstand 611 km.

Roodborst, *Erithacus rubecula*, ringnr. Arnhem AF.45258

Geringd als na 1ekj op 10 oktober 2002 in de Ooijsse Graaf bij Nijmegen door VRS Ooijsse Graaf (F. Majoor, H. Vonk en S. Waasdorp). Gevangen en los door een ringer waarbij geen leeftijd en sexe van de vogel vermeld (!) op 14 april 2003 in Ribachiy, Kaliningrad. De afgelegde afstand is 1049 kilometer. Uit Noorwegen, Zweden en Finland zijn er een aantal teruggemeld van grotere afstand, tot 2000

kilometer ver in het noorden van Finland. Vier zijn er uit regio voorbij Polen: drie uit Kaliningrad en één uit Lithouwen.

Roodborst, *Erithacus rubecula*, ringnr. Arnhem AF.38143

Geringd als 1e kj op 1 oktober 2003 op Schiermonnikoog door VRS Schiermonnikoog. Gevangen en los als vrouw na 1e kj door een ringer op 22 mei 2004 te Mydlovary in Tsjechië. Volgens de nu bekende terugmeldingen hebben roodborsten een 'klassiek' trekpatroon: in Nederland geringde vogels worden teruggemeld uit Rusland (4), Finland (4), Noorwegen (92), Zweden (10), Polen (2), Denemarken (17), Duitsland (44), Engeland (62), België (94), Kanaal Eilanden (2), Frankrijk (89), Spanje (45), Portugal (14), Marokko (10) en Algerije (3). Dit is de klassieke uitzondering.

Spotvogel, *Hippolais icterina*, ringnr. Arnhem AH.53161

Geringd op 26 juni 2004 door J. Staal tijdens het CES project te Milheeze. Op 4 september 2004 werd de vogel, 892 km van de ringplek verwijderd, door een Italiaanse ringer gevangen te Villa Romana – Russi, provincie Ravenna, gecontroleerd en losgelaten. Spotvogels worden weinig geringd (13487 stuks van 1911 t/m 2000) en er zijn dientengevolge ook weinig terugmeldingen. Sinds 1991 is dit de 14e terugmelding van een Spotvogel buiten Nederland, waarvan de voorlaatste op 11 september 1997 uit Duitsland. Drie uit België, twee uit Frankrijk, één uit Duitsland en nu de achtste uit Italië, waarvan de laatste op 5 mei 1984. Toch lijkt met deze terugmelding de veronderstelde zuid-oost trekroute van de Spotvogel te worden ondersteund.

Tjiftjaf, *Phylloscopus collybita*, Arnhem T..15026

Geringd als Tjiftjaf op 16 oktober 2002 op Vlieland door VRS 3^e Kroonspolders. Op 17 november 2004 werd de vogel geschoten in Tobruk, Libië. Vele tientallen meldingen zijn er uit Marokko, een handvol uit Algerije, een enkeling uit Italië (dus een zuidelijke trekrichting is de Tjiftjaf niet helemaal vreemd), maar dit is 'met afstand' de meest oostelijke melding (24.00 oosterlengte) ooit.

Grauwe Klauwier, *Lanius collurio*, Arnhem H.253.512

Geringd als pull op 13 juli 2001 in Drenthe door H. Esselink (who else). Teruggemeld, helaas werden geen nadere omstandigheden vermeld, op 1 mei 2002 uit de Ukraine. Ruim 3500 vogels werden er geringd sinds 1911 en daarvan werden er 27 teruggemeld, Nederland (21), België (2) en dan de krenten in de pap: elk één uit voormalig Joegoslavië, Griekenland, Syrië en Ukraine.

Sijs, *Carduelis spinus*, ringnr. Arnhem AE.71884 AE.95791 AE.95899

Niet het feit dat H. Maeghs in Tegelen sijzen vangt is opmerkelijk, dat doet hij "wel eens vaker". Wel opmerkelijk is dat de vogels, die respectievelijk werden gevangen op 25 februari, 20 maart en 21 maart 2002, alle drie door een Noorse ringer werden gecontroleerd op respectievelijk 23 april, 27 april en 1 mei 2002 te Torderød, Moss in Noorwegen.

Sijs, *Carduelis spinus*, ringnr. Arnhem AH.18599

De Sijs is een onregelmatige zwerver zonder, zo te zien, duidelijke trekpatronen en vaste overwinteringsgebieden (Speek & Speek 1984). Deze Sijs past wel in dat beeld. Hij werd gevangen op 24 maart 2004 te Boekend als man na 2^e kj door B. Roelofs. Op 2 mei 2004 werd de vogel vers dood verdronken aangetroffen in Smithfield in Zuid Schotland.

Geraadpleegde bronnen:

Baker K. 1997. *Warblers of Europe, Asia and North Africa*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3971-7.

Van den Berg A.B. & C.A.W. Bosman 2001. *Zeldzame vogels van Nederland*. Tweede, herziene druk. GMB Uitgeverij, Haarlem. ISBN 90-74345-13-1.

Buys R.-J. & D.L. Thomson 2001. *Van 1911 tot en met 2000: een overzicht van geringde en teruggemelde vogels in Nederland*. Op Het Vinkentouw 95:2-88.

Cramp S. (red.) 1992. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the western palearctic. Volume VI Warblers*. Oxford New York, Oxford University Press. ISBN 0-19-857509-2.

Franssen T. & Pettersson J. 2001. *Swedish Bird Ringing Atlas. Volume 1. Divers-Raptors*. Naturhistoriska Riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm. ISBN: 91-86510-50-9.

Shirihai H. ... (et al.) 1999. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3984-9.

Speek B.J. & Speek G. 1984. *Thieme's VogeltrekAtlas*. Thieme, Zutphen. ISBN 90-03-98125-6.

Speek G. 2001. *Ringverslag van het Vogeltrekstation 2001 (nr.86)*. Op Het Vinkentouw nr.97: 8-32.

Stav R. 1998. *Longevity list of birds ringed in Europe*. Euring Newsletter 2: 9-18.

Svensson L. ... (et al.) 2000. *ANWB Vogelgids van Europa*. ANWB, Den Haag. ISBN: 90-18-01212-2.

Wernham C. & Toms M. & Marchant J. & Clark & Siriwardena G. & Baillie S. (eds) 2002. *The Migration Atlas. Movements of the Birds of Britain and Ireland*. Poyser, London. ISBN 0-7136-6514-9

